

MEMORANDUM

(Doorslag)

No. 53

Van: Drs. E. H. van der Beugel

Aan: M

Betr. Bespreking met Baron Snoy

cc S
DGFZ
DEA
DWS
Dr L. Homan

Ik dejeuneerde gisteren met Baron Snoy. Over enige persoonlijke aangelegenheden, met name de kwestie van de benoeming van leden in de Europese Commissie, lichtte ik U reeds persoonlijk in.

Snoy begon met een uiteenzetting over zijn bezoek aan Thorneycroft ter bespreking van de vrijhandelszone. Het was hem opgevallen, dat men in Londen "at a loss" is over de aanpak van het probleem van de vrijhandelszone. Men hoopt met name, dat de Belgen en wij enige lijn in de verwarring zullen kunnen brengen. Men is er in Londen van overtuigd, dat men de zaak niet moet forceren voordat de verschillende ratificaties hebben plaats gevonden. Het is echter duidelijk, dat het voor de conservatieve regering een punt van groot belang en van prestige is om de vrijhandelszone te verwezenlijken. Men heeft het gevoel niet meer terug te kunnen, maar er ontbreekt een duidelijk inzicht ten aanzien van de mogelijkheden. Snoy heeft Thorneycroft gezegd, dat er bepaald een fase van onderhandelen moet plaats vinden, waarbij hij (Thorneycroft) zelf de dagelijkse leiding van het gesprek moet nemen, evenzeer als dat het geval is geweest met de positie van Spaak in de Brusselse onderhandelingen.

Evenals ik is Snoy ervan overtuigd, dat de Fransen en de Italianen in feite de vrijhandelszone niet willen. Voor wat de Duitsers betreft, is de situatie in Bonn nog heel onduidelijk, omdat de strijd Erhard - Buitenlandse Zaken nog in volle gang is.

Snoy heeft zich uitgesloofd met mij duidelijk te maken, dat de Belgen de vrijhandelszone wel willen, hoewel ook in Belgische industriële kringen bedenkingen rijzen. Ik heb Snoy gezegd, dat het tot stand brengen van de vrijhandelszone ondanks de grote complicaties, die wij vrezen, voor de Nederlandse regering een punt is van grote betekenis.

Wij hebben daarna uitvoerig gesproken over de verschillende problemen met betrekking tot de vrijhandelszone. Wij beiden zijn van mening, dat men een vrijhandelszone niet langs de maximalistische weg moet trachten te verwezenlijken, maar op een zoveel mogelijk eenvoudige en beperkte wijze, dat wil dus zeggen beperking tot de tarieven en de contingenten. De moeilijkheid daarbij is, dat de Fransen en waarschijnlijk ook de Italianen hun weerszin tegen de vrijhandelszone zullen bedekken door een maximalistische opvatting, waarbij in de vrijhandelszone ongeveer alles wordt verlangd wat ook het EEG-verdrag heeft opgeleverd. Er staat ons dus, hopelijk tezamen met de Duitsers, nog een hevige strijd te wachten binnen het kader van de Zes. Snoy en ik zijn beiden van mening, dat alles moet worden gedaan om een gemeenschappelijk standpunt van de Zes tot uitdrukking te brengen, maar dat "in extremis" een onafhankelijk standpunt van de Benelux-landen mogelijk moet zijn.

Snoy is bepaald gekant tegen een oplossing, die ik wel eens heb overwogen, waarbij namelijk voor de Fransen een speciale positie in de vrijhandelszone zou worden gecreëerd. Hij is van mening -en ik ontken bepaald niet, dat er in zijn redenering veel zit - dat de enige mogelijkheid om de Franse economie onder druk te houden, erin bestaat het front van de Zes niet te doorbreken. Zodra men de Fransen in het isolement drijft, verdwijnt volgens Snoy de eventuele grip op de Franse economie.

Wij hebben ook gesproken over de vele en gecompliceerde institutionele verhoudingen, maar wij zijn er beiden van overtuigd, dat de institutionele moeilijkheden weliswaar niet opgelost, maar toch gemitigeerd worden, wanneer men de opzet van de vrijhandelszone zo eenvoudig mogelijk houdt.

Ten aanzien van de landbouw heeft Snoy het standpunt ingenomen, dat men begrip moet hebben voor die motieven van de Engelsen om de landbouw buiten de vrijhandelszone te houden, welke zijn gebaseerd op de specifieke commonwealth-verhouding. Men moet voor de grote Commonwealth-produkten ad hoc regelingen maken. Snoy is echter anderzijds van mening, dat men geen consideratie moet hebben met die Engelse motieven die voortvloeien uit de wens tot protectie van de Engelse landbouw. Naar zijn mening zijn die problemen bepaald niet verschillend van de problemen, waarvoor wij in de Zes zijn gesteld. Ik ben dit laatste met hem eens en ik geloof, dat dit ook een goede lijn is om bij mijn gesprek in Londen te volgen.

De kwestie van de relatie met de overzeese gebiedsdelen is uiterst gecompliceerd. De Engelsen zijn nog aan het studeren. Met name Hongkong schijnt een groot probleem te zijn, omdat de Engelsen niet kunnen toestaan, dat de goedkope industriële producten uit Hongkong tarief-vrij in de free trade zone zouden kunnen binnenstromen. Het grote verschil tussen de overzeese gebieden van de Zes en die van Engeland is vooral gelegen in het feit, dat in sommige overzeese gebieden van Engeland de industriële ontwikkeling veel verder is gevorderd.

De Belgen zijn uitermate actief in het bewerken van de Zuid-Amerikaanse en Aziatische landen ten einde de weerstand tegen de EEG weg te nemen. Ze sturen uitgebreide documentaties naar hun posten en ze houden zittingen met de plaatselijke diplomatieke vertegenwoordigers in Brussel. Ik zal dit onderwerp ten departemente zo spoedig mogelijk bespreken, opdat ook wij in deze actiever kunnen zijn.

Snoy zal mij de Belgische documentatie toezenden, opdat wij de onze daarop zoveel mogelijk kunnen afstemmen. Ik heb bij Snoy met klem aangedrongen op een verbetering van de Benelux-samenwerking in dit soort problemen, met verwijzing naar de moeilijkheden, die wij tijdens de Spaakse onderhandelingen hebben ondervonden. Sprekende over het weggaan van Spaak zei Snoy nog, dat zijn weggaan een ernstige klap betekent voor het Belgische prestige in de wereld, maar dat hij niet à priori aannam, dat dit ook zou gelden voor de Belgisch-Nederlandse betrekkingen. Spaak was volgens hem bepaald niet anti-Nederlands, "mais il n'a jamais compris les Hollandais". Hij deelde mij verder nog mede, dat Rothschildt voorlopig bij Larock in functie bleef, maar dat zijn invloed op Larock vergeleken bij die op Spaak nihil was. Larock had namelijk zijn eigen Kabinetchef en medewerkers naar zijn nieuwe functie meegenomen.